

בס"ד. משיחות ש"פ האזינו, שבת שובה

התועודות א' וב' – ה'תנש"א.

– תרגום מאידית –

בקביעות כזו נוסף גם הענין, שבימים השבת שאחרי ראש השנה קוראים את פרשת האזינו.⁴

כל הענינים, ובפרט בקשר עם הקביעות ע"פ תורה דהימים-טובים והפרשיות בתורה, הנם בהשגחה פרטית⁵ ובתכלית הדיוק. ומזה מובן, שקביעות זו דראש השנה (ועד"ז דחג הסוכות ושמיני עצרת ושמת תורה), שהמשכו המידי הוא שבת, ובשבת פרשת האזינו – נותנת הוראה מיוחדת (תורה מלשון הוראה⁶) המבירה עוד יותר ונותנת תוספת כחות במילוי הכוונה הכללית דהימים-טובים.

ב. הדבר יובן ע"פ הביאור בהתוכן הכללי והפעולה דשבת ויו"ט בחיי יהודי – הן הנקודה המשותפת דשבת ויו"ט, והן החילוק שביניהם (כדלקמן ס"ה).

הימים דשבת ויו"ט (כולל ראש השנה וחג הסוכות) מכניסים קדושה בחיי כל יהודי. "ושמרתם⁷ את השבת כי קודש היא", "מועדי⁸ ה' אשר תקראו

בו הפעולה דיו"ט שני (שבתו"ל)*.

(4) משא"כ בקביעות שיום א' דר"ה חל ביום ב' או ביום ג' – קורין פ' וילך בשבת שובה, כידוע הסימן דפת בג המלך (טושו"ע או"ח סתכ"ח ס"ד. מחזור ויטרי ס"ו שנ. אבודרהם סדר הפרשיות וההפטרות. בעה"ט ר"פ וילך).

(5) כתר שם טוב (הוצאת קה"ת) הוספות סקייט ואילך. וש"נ.

(6) ראה רד"ק לתהלים יט, ח. ס' השרשים שלו ערך ירה. וראה זח"ג נג, ב.

(7) תשא לא, יד.

(8) אמור כד, ב. שם, לו.

(* ויום שני דחגה"ס בארץ ישראל הוא חול המועד (שאין בו המשכת הקדושה ואיסור מלאכה כד כמו ביו"ט עצמו). ואכ"מ.

א. דובר כבר פעמים רבות שבנוסף להוראה הכללית של הימים-טובים דחודש תשרי (המרובה במועדות¹), שבה משתוות כל השנים, ישנה גם הוראה מיוחדת הקשורה עם הקביעות המיוחדת של הימים-טובים בשנה מסוימת, שבה מתחלקת השנה החדשה משנים אחרות.

שנה זו מצטיינת בכך שמהימים-טובים² של חודש תשרי נכנסים מיד לשבת: שני הימים דראש השנה הנם יום חמישי ויום ששי (ערב שבת), שהמשכם המידי הוא יום השבת קודש; ובחוגן לארץ הקביעות היא כזו גם בימים הראשונים דחג הסוכות, וכן בימים האחרונים, שמיני עצרת ושמת תורה, שבהיותם יום חמישי וערב שבת, בא מיד אחריהם יום השבת קודש³.

(1) ראה ב"י או"ח סתצ"ב (ד"ה ומ"ש). שו"ע אדה"ז שם ס"ב. הוספה לשו"ע אדה"ז (להר"נ מדובראוונע) או"ח סקל"א ס"ח.

(2) ראה רמב"ם ריש הל' יו"ט: ששת ימים האלו כו' שהן ראשון ושביעי של פסח וראשון ושמיני של חג הסוכות וביום חג השבועות ובאחד לחודש השביעי הן הנקראים ימים טובים. וכ"ה בשו"ע אדה"ז שם (לפי סדר המועדים בשנה).

(3) וגם בארץ ישראל (שיו"ט שם הוא יום אחד) – היו נכלל ביום זה גם הגילוי דיו"ט שני (של גליות), כמבואר בכ"מ (לקו"ת שמע"צ צב, ג. סהמ"צ להצ"צ קיד, א ואילך. – מס' אור נערב להרמ"ק) בביאור מאחז"ל (שהש"ר פ"א, ה) "אמרה כנס" בארץ ישראל הייתי שומר יום אחד עכשיו שני ימים, סבורה הייתי לקבל שכר על שניהן ואיני מקבלת אלא על יום אחד" – "שהרי באמת אותה ההארה המאיר בחו"ל בשני ימים, מאיר בא"י ביום אחד".

וכפי שהוא ע"פ הלכה בנוגע לשמע"צ ושמה"ח, שבארץ ישראל חוגגים שמח"ת ביום שמע"צ, וכן י"ל בנוגע ליו"ט ראשון של חג, שנוכלל

והדין שבו נקבע חייו של כל יהודי במשך כל השנה.

ורגש הקדושה הזה דראש השנה משפיע על יהודי בעת אכילתו, בסעודות יום טוב, ואדרבה: בסעודות ר"ה הרי נוסף להחיוב דעונג יום טוב (ככלל יום טוב), ש"ירבה בבשר ויין ומגדנות כפי יכלתו"¹⁴, נצטוינו "אכלו"¹⁵ משמנים ושתו ממתקים", "לאכול"¹⁶ בשר שמן ולשתות דבש וכל מיני מתיקה"¹⁷. וזוהי השפעת רגש הקדושה דראש השנה (כהמשך הפסוק "אכלו משמנים גו") "כי קדוש היום לאדונינו".

נוסף על המעלה דראש השנה כיו"ט, יש בו גם מעלה בהשפעה והמשכת הקדושה בכלל השנה – כידוע¹⁸ שנקרא בשם "ראש השנה" (ולא "תחילת השנה"), כיון שנוסף על היותו התחלת השנה, הרי הוא בעיקר הראש של השנה: כמו שראש מנהיג את כל האברים שבגוף, גם כפי שהאברים עומדים בפני עצמם – כמו"כ צריך ראש השנה להתנהיג ולהחיות את כל ימי השנה, עד הפרטים דחיי היום יום.

דומה לזה היא גם שבת שובה (השבת הבאה לאחר ראש השנה): הפעולה דשבת קודש חזקה עוד יותר בשבת (ת) שובה – השבת הראשונה דהשנה – בהיותה השבת דעשרת ימי תשובה ("עשרה ימים שבין ראש השנה ויום הכפורים"¹⁹), שאז ניתן לעשות תשובה בקלות יותר והשפעת התשובה

אותם מקראי קודש: הקדושה האלקית דשבת קודש ודיו"ט חודרת בכל יהודי, כך שבמשך כל היום, ובכל עניני היום, ההרגשה היא שונה והתרוממות דקדושה,

עד שזה מכניס קדושה בחייו הגשמיים – בתענוג שלו גם דהגוף הגשמי ובקשר עם חלקו הגשמי בעולם: ביום השבת מצוה "לענגו בעונג אכילה ושתו"⁹, ועד"ז ביום טוב ישנו החיוב דשמחת יום טוב במאכל ובמשתה¹⁰,

עד שהקדושה דשבת ויו"ט פועלת גם על ימי החול הבאים לאח"ז, שהקדושה מרוממת וחודרת גם בימי ובעובדין דחול של יהודי, שהנהגתו בחיי היום יום, באכילה ושתו, השגת פרנסה, משא ומתן וכו', תהי' מושפעת מקדושה רוחנית – מהשבת ויו"ט שלפנ"ז, שבנקל יותר לקיים הציווי "כל מעשיך יהיו לשם שמים"¹¹, ו"בכל דרכיך דעהו"¹² (נוסף על כך שזה מוסיף – בכמות ובאיכות – בלימוד התורה וקיום המצוות שלו בימי החול).

ובפרטיות, בשבתות וימים טובים גופא – הרי זה נפעל במיוחד ע"י היו"ט דראש השנה, והשבת הבאה לאחר ראש השנה – שבת שובה:

ימי ראש השנה – ימים נוראים¹³ – ממלאים כל לב יהודי בחרדת קודש, החודרת בהאדם, במשך כל היום – יותר מאשר בשאר ימים טובים, וכפי שרואים בפועל בהתעוררות שישנה אצל בנ"י בראש השנה, יום המשפט

(14) שו"ע אדה"ז סתקכ"ט ס"ד.

(15) נחמ"ה, י.

(16) ב"י ושו"ע אדה"ז או"ח סתקפ"ג ס"ד.

(17) ראה שו"ע אדה"ז או"ח סתקכ"ט ס"ה,

שמצות כבוד ועונג ויו"ט "והגות ג"כ ברי"ה שהרי נאמר בו מקרא קודש". וראה לעיל הערה 2.

(18) ראה לקו"ת תבוא מא, ג. נצבים מז, א"ב.

דרושים לר"ה נח, א"ב. ע"ט שער ר"ה בתחלתו. אוה"ת דרושים לר"ה כרך ה ע' ביעו ואילך. וש"ג.

(19) ל' חז"ל – ר"ה יח, א.

(9) שו"ע אדה"ז ריש הל' שבת.

(10) שו"ע או"ח סתקכ"ט.

(11) אבות פ"ב מ"ב. וראה רמב"ם הל' דעות ספ"ג. טושו"ע או"ח סרל"א.

(12) משלי ג, ו. וראה רמב"ם וטושו"ע שם.

(13) ראה לקו"ת ר"פ עקב. מאמרי אדהאמ"צ דברים ח"א ע' שב. אוה"ת לתהלים (יהל אור) ע' קב. ובכ"מ.

ראשון) – הרי אף שגם אז נתעלה ראש השנה בשבת שובה (כפי שכל ימי השבוע מתעלים ביום השבת באופן ד"ויכולו²⁸ השמים והארץ וכל צבאם"²⁹) – אבל ישנו הפסוק דימי החזול בין ר"ה ושבת, כמודגש בכך שבמוצאי ראש השנה עושים הבדלה – "המבדיל בין קודש לחול כו"³⁰, ואח"כ, לאחר הפסק כמה ימים, מתוספת העלי' בפ"ע דקדושת שבת.

משא"כ כאשר ראש השנה חל ביום חמישי וביום ששי, הרי המשכו המידי הוא שבת ללא כל הפסק בינתיים, כהדין³¹ שאין עושים אז הבדלה בין יו"ט ושבת (אע"פ שבר"ה יש מעין שמחת יו"ט ונקרא יו"ט, כי בין שמחה וקדושה לא שייך הבדלה, כדלקמן ס"ו), ואדרבה – עושים (רק) קידוש בליל שבת, שמראה שנפעלת עלי' בקדושת הזמן והאדם.

באופן שישנה "חזקה"³² דשלשה ימי קדושה רצופים³³, חזקה המוסיפה תוקף בקדושה (שהיא נצחית בכלל), באופן שיש לזה השפעה חזקה, מתמשכת וקבועה על כל השנה, שהקדושה האלקית תחדור גם בענינים הגשמיים דבני',

עד שבהוץ לארץ מתוספת התחזקות יתירה עי"ז שגם מהימים הראשונים דסוכות, והימים האחרונים,

רבה יותר²⁰, כמ"ש²¹ (בנוגע לימים אלו²²) "דרשו ה' בהמצאו קראוהו בהיותו קרוב";

יתירה מזו: שבת זו כוללת בתוכה וממנה נמשך כח לכל שבתות השנה – כדאיתא בכתבי האריז"ל²³, ששבעת הימים הרצופים דעשיית" (בין ר"ה ויוהכ"פ) הנם כנגד שבעת הימים דכל שבועות השנה שחלפה (על מנת לתקנם ולהשלימם²⁴), ויש לומר, ע"פ הידוע²⁵ שימי חודש תשרי (אותיות רשית²⁶) הנם ימים כלליים על השנה הבאה²⁷, שהם גם כנגד שבעת הימים דכל שבועות השנה הבאה. ועפ"ז יוצא, ששבת שובה (השבת דשבעת הימים שבין ר"ה ויוהכ"פ), היא כנגד וממנה בא הכח לעבודה בכל שבתות השנה (שנה שעברה ושנה הבאה).

ג. עפ"ז תובן המעלה דקביעות שנה זו, שבה משני ימי ראש השנה נכנסים מיד ביום השבת קודש:

כאשר ראש השנה חל באמצע השבוע (יום שני ושלישי, יום שלישי ורביעי, יום חמישי וששי, שבת ויום

20 רמב"ם הל' תשובה פ"ב ה"רו.

21 ישע"י נה, ו.

22 ר"ה שם.

23 פעה"ה שער תפלות ר"ה ספ"ו. שער הכונות דרושי ר"ה (לפני דרוש הא'). סידור האריז"ל להר"ש מרשקוב – סדר עשיית.

24 ראה גם פרדס שער השערים פ"ג. ראשית חכמה שער היראה פ"י. של"ה מס' חולין קכ, ב.

25 מאמרי אדה"ז תקס"ו ע' שטט. אוה"ת סוכות ע' איתשנו. ברכה ע' איתתסו. סה"מ תרנ"ד ע' לו. תרנ"ו ע' רעה. תש"ב ע' 49.

26 בעל הטורים עה"פ עקב יא, יב. אוה"ת סוכות שם. סה"מ תר"ל ע' רפו. תרנ"ו ע' רעו.

27 ואורכה – זהו העיקר דחודש תשרי, התחלה וראש דשנה חדשה. אלא בפרטיות, יש בחודש תשרי ב' הענינים: התיקון ושלימות דשנה שעברה, והתחלה דשנה החדשה. עי"ז הב' ענינים בחודש אלול (חודש האחרון דשנה שעברה): חודש החשבון של שנה שעברה, וחודש ההכנה לשנה הבאה. ועצ"ע.

28 בראשית ב, א.

29 אוה"ת עה"פ. ובכ"מ.

30 נוסח ברכת הבדלה – ע"פ שמיני יו"ד, יו"ד.

31 חולין כו, ב – במשנה. פסחים קד, א. רמב"ם הל' שבת פ"ה הכ"א. פכ"ט הי"ח. טושו"ע ודארה"ז או"ח סתצ"א. וראה אנציקלופדי' תלמודית בערכו.

32 "בתלתא זימני הוי חזקה" – ראה יבמות סד, ב.

33 משא"כ כשי"ט של ר"ה חל להיות בשבת, אין בזה העילוי דג' ימים רצופים של קדושה.

בין ישראל לעמים³⁹). ואע"פ שיהודי צריך להמשיך קדושה בחול, נשאר אמנם החילוק וההבדלה (שעשה הקב"ה) בין קודש וחול (לא שיבטלו ח"ו את ההבדלה), עפ"י צריך להבין: כיצד אפשרי, שע"י המשכת קדושת שבת ויו"ט (עד – הדרגות הנעלות ביותר בקדושה, כנ"ל) בחול, ישאר החול חול (מחולק מקדושת שבת ויו"ט), וביחד עם זאת יקבל את הקדושה דשבת ויו"ט (ולא יתבטל)? ויובן זה ע"פ ביאור החילוק בין קדושת שבת וקדושת יו"ט.

ה. החילוק בין שבת ויו"ט מתבטא בכמה ענינים:

(א) כל (ל"ט) המלאכות אסורות בשבת. ביו"ט מותרת מלאכת אוכל נפש (אך⁴⁰ אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו יעשה לכם⁴¹). (ב) עיקר ענין השבת הוא עונג – וקראת לשבת עונג⁴², ולא כ"כ ענין השמחה ("בשבת⁴³ לא נאמר בה שמחה"⁴⁴). עיקר ענין היו"ט הוא שמחה – "מועדים לשמחה". ו"לכן נהגו להרבות במיני מאכלים ביו"ט יותר מבשבת שלא נאמר בה שמחה, וכן בגדי יו"ט צריכים להיות יותר טובים מבגדי שבת"⁴⁵. (ג) שבת נקראת (בתורה) "קדש"⁷ – קדש מלה בגרמי⁴⁶. יו"ט נקרא (בתורה) "מקרא"⁴⁷ קדש"⁴⁸.

39) נוסח ברכת הבדלה – ע"פ בראשית א, ד. קדושים כ, כו.

40) בא יב, טז.

41) ביצה לו, ב – במשנה. רמב"ם ריש הל' יו"ט. טרשו"ע ודארה"ז או"ח ריש הל' יו"ט.

42) ישע"י נח, יג.

43) שו"ע אדה"ז או"ח סתקכ"ט סוס"ו.

44) וראה לקריש ח"ד ע' 1090. הי"ג ע' 25. סה"מ תש"ט ע' 130-1 בהערה. ושמ, בנוגע לדרשת חז"ל "וביום שמחתכם – אלו השבתות".

45) שו"ע אדה"ז שם.

46) זח"ג צד, ב.

47) אמור כג, ב ואילך.

48) ראה לקו"ת צו יב, ב. סידור עם דא"ח ר, ג ואילך. וראה תנ"ח ר"פ ח"י שרה.

שמע"צ ושמח"ת, נכנסים מיד לשבת, כך שישנה "חזקה" ב"חזקה" – ג"פ שלשה ימי-קדושה רצופים – זוה מוסיף התחזקות יתירה (בחוץ לארץ) בכדי שהקדושה תחדור (באופן גלוי) במציאות הגשמית דחוץ לארץ, עד – הגילוי דשלימות הקדושה, עד בכל חלקי נשמתו³⁴, עד יחידה שבנפש, ויתירה מזו – "יחידה לייחדך"³⁵, יחיד שלך³⁶, כך שהגוף והגשמיות דיהודי נהי' חדור עם גילוי הדרגות הגבוהות ביותר בקדושה, – כמבואר בפרטיות במכתבים בקשר עם תחלת שנה זו³⁷.

ד. בכדי להבין זאת באופן ברור יותר, צריך לבאר החילוק בפרטיות בין (הקדושה ושמחה³⁸ ד) שבת ויום טוב, דיש בזה מה שאין בזה, כך ששלשת ימי-הקדושה הרצופים, שהם (לא שלשה ימי יו"ט, אלא) שני ימי יו"ט ויום אחד שבת, מורים (נוסף על הצד השהו שביניהם – שלשה ימי קדושה) הקשר של שתי דרגות שונות בקדושה – קדושת יו"ט וקדושת שבת.

ובהקדמה:

בענין הנ"ל, שהקדושה דשבת ויו"ט צריכה להימשך גם בימי החול – נדרשת הסברה: במוצאי שבת ומוצאי יו"ט הרי עושים הבדלה, "המבדיל בין קודש לחול", בכדי להדגיש את ההבדלה שהקב"ה עשה בין הקדושה והחולין (כמו ההבדלה בין אור לחושך,

34) ראה ב"ר פ"ד, ט.

35) פיוט הושענות דיום ג' דהה"ס.

36) ראה ע"ח שער דרושי אבי"ע פ"א, הובא בלקו"ת ראה כו, א.

37) מכתבים: מוצש"ק ח"י אלול; מוצש"ק

כ"ה אלול; ג' דסליחות – ה'תש"ג; וא"ו תשרי ש.ז.

38) גם בשבת אין עצב בה (משלי י, כב.

ירושלמי ברכות פ"ב סוף ה"ז. הובא בתוד"ה מאן

דאמר – מו"ק כג, ב), ואחז"ל (ספרי בהעלותך י, ז)

וביום שמחתכם אלו השבתות, וגם ביו"ט יש מקרא

קודש דשבת.

שלמעלה ממלאכות העולם; משא"כ יום טוב מותר במלאכת אוכל נפש – כיון שהמשכת הקדושה ביו"ט קשורה עם עניני העולם.

ויש לומר שזה מתאים גם עם כך ששבת ענינו בעיקר עונג, ויו"ט – בעיקר שמחה: עונג יכול להיות גם כשאדם נמצא לבדו – התענוג שלו אינו תלוי באחרים, ע"ד קדש מלה בגרמי – וכידוע שקדושה (קדש) הוא מלשון פרישות⁵⁵, שהוא פרוש ונבדל מכש"כ מהעם⁵⁶, ע"ד ההעלאה דשבת (למעלה מהעולם)⁵⁷; משא"כ שמחה (שלימות השמחה) אצל אדם, היא דוקא כאשר הוא מצרף אחרים אליו בשמחתו, כהדין בהל' יו"ט⁵⁸ – ע"ד קדושת יו"ט מקרא קודש המשכה בעניני העולם⁵⁷.

עפ"ז מובן, שבשבת ויו"ט יש בזה מה שאין בזה: בדרגת הקדושה הרי קדושת השבת למעלה מקדושת יום טוב; אבל בשמחה הרי המשכת השמחה בעולם (חול) – נפעלת ע"י יו"ט⁵⁹.

וביאור הענין:

בטעם הדבר שבשבת אומרים הלשון "מקדש השבת" וביו"ט אומרים "מקדש ישראל והזמנים" – איתא בגמרא⁴⁹, ששבת "מיקדשא וקיימא" מלמעלה (מששת ימי בראשית, ואינה תלוי בקביעות דראש חודש⁵⁰), משא"כ יום טוב תלוי בקדושת ישראל (על ידי קדושת ישראל נתקדשו הם, ואילו לא נתקדשו ישראל לא היו קובעים חדשים וקוראין מועדים בבית דין⁵⁰) – "ישראל אינהו דקדשינהו לזמנים".

ובפנימיות הענינים⁵¹:

שבת היא עלי' למעלה מזמן העולם [שלכן מתחיל כל שבוע מיום ראשון], כיון שלאחרי העלי' בשבת למעלה מהזמן, מתחיל היקף זמן חדש⁵²; יום טוב הוא המשכה – ע"י עבודת בני" – דקדושה בזמן, בימי החול.

ובסגנון אחר: יו"ט הוא ה"ממוצע" שעל-ידו נמשכת קדושת השבת (שלמעלה מהזמן) בימי החול⁵³ (שתחת הזמן)⁵⁴.

וזהו גם תוכן החילוק ששבת נקראת "קדש", בחי' קדש מלה בגרמי – למעלה (משייכות לעולם) ודברים אחרים בכלל – ה"ז גרמי", ויו"ט הוא "מקרא קדש", "מקרא" מלשון קורא וממשיך – שיהודי קורא וממשיך מקדושת השבת (בחי' קדש) בימים דחול⁴⁸ [שלכן יו"ט חל, ע"פ רוב, בימי החול]⁵⁴.

וזה משתקף גם בחילוק הנ"ל, שבשבת אסורות כל המלאכות – כיון שאז היא עלי' בדרגא בקדושה

(49) ביצה י, א.

(50) פרש"י שם.

(51) בהבא לקמן – ראה אוה"ת שבועות ע' פג ואלך. פינס ע' אקד ואלך. ועוד.

(52) ראה גם לקו"ת שה"ש כה, סע"א. ובכ"מ.

(53) אף שבכללות גם משבת – מיני' מתברכין

כולהו יומין (זח"ב סג, פ. ב, א). ואכ"מ.

(54) אוה"ת שם.

(55) ראה פרש"י ר"פ קדושים: קדושים תהיו – הו פרשים.

(56) בלשון הרמב"ם (סוף הל' טומאת אוכלין): חסידים הראשונים כו' הן הנקראים פרושים ודבר זה קדושה יתירה היא כו' שיהי נבדל אדם ופרוש משאר העם כו'.

(57) מובן שגם בשבת יש פעולה בעולם (וגם באופן של המשכה) – מצוה לענגו באכילה ושתי' וכי, וכן ביו"ט יש בו ענין הקדושה וההעלאה איסור מלאכת עבודה, אלא שבשבת הוא ויכולו השמים והארץ עלי' מלמטה למעלה, וביו"ט הוא מקרא קודש קריאת והמשכת הקדושה למטה.

(58) רמב"ם הל' יו"ט פ"ו הי"ח. טושו"ע ושו"ע אדה"ז סוף הל' יו"ט (סתקכ"ט סי"א). וראה

סידור (עם דא"ח) שער הסוכות רנז, רע"ג. ועוד.

(59) ואולי י"ל דהחילוק דשבת ויו"ט הוא ע"ד החילוק בין קרבן (שהוא קדש מן התורה) וקונמות (שקדושת הגוף נעשה ע"י האדם הנודר), "דהא דאי שמ"מ הקרבן ממש חמור מקונם אף שהקונם שרשו מבחי' גבוה יותר, היינו רק שרשו ולא עצמו ממש" – אוה"ת שבועות שם (ע' פח ואלך). ועיי"ש עוד בזה.

דמעשה בראשית), עד שאומרים אז (בר"ה) "זהו היום תחלת מעשיך" – הוא⁶¹ כיון שהכוונה ותכלית דכל הבריאה כולה נשלמת ע"י בריאת האדם – עיקר הבריאה, והוא שותף להקב"ה במעשה בראשית⁶², ומביא את הבריאה לשלימותה, "אשר ברא אלקים לעשות – לתקן"⁶³, עד – להכניס קדושה ואלקות בעולם, באופן גלוי (כפי שעשה אדם בר"ה הראשון, ע"י שאמר לכל הנבראים (ופעל): "בואו"⁶⁴ נשתחוה ונכרעה נברכה לפני ה' עושונו").

ולכן אמנם נברא אדם הראשון בסוף מעשה בראשית (למרות שבהיותו עיקר ותכלית כל הבריאה, הי' צריך להברא לפני שאר הנבראים⁶⁵), "כדי שיכנס לסעודה מיד"⁶⁶ – ואולי יש לפרש בזה (שאי"ז רק בכדי שאדם יהנה מכל הבריאה, אלא) בכדי שזה יתאים עם זה ש"אדם לעמל יולד"⁶⁷, "לעבדה ולשמרה"⁶⁸ – שאדם ע"י עמלו

ו. עפ"ז יש להוסיף ב"החידוש" דקביעות שנה זו שמיו"ט נכנסים מיד לשבת:

ברוב השנים ישנו הפסק דימי החול בין יום טוב ושבת (כנ"ל ס"ב), המדגיש את ההבדל בין שני אופני העבודה (העלאה למעלה). ז.א. שישנם שני ענינים שונים: א) המשכה דיו"ט בחול, אבל זהו רק הדרגה דיו"ט. ב) העלאה לשבת.

החידוש בקביעות שנה זו, שמיו"ט נכנסים מיד לשבת (בלי הפסק והבדלה בינתיים) הוא – שאז ישנו ההמשך תיכף דב' המעלות ביחד מעלת היו"ט ומעלת השבת – ההמשכה בעולם (מקרא קודש) וההעלאה למעלה מעולם (קדושת שבת, קדש מלה בגרמי').

ועפ"ז מובן שזה נותן כח בהעבודה, שיוכלו להמשך עד בגדרי העולם (חול) הדרגות הכי נעלות בקדושה (עד קדושת שבת, קדש מלה בגרמי', וכו'), באופן שהעולם לא יתבטל.

ויתירה מזה, לא עושים הבדלה בין יו"ט לשבת – אע"פ שביו"ט יש שמחה – כי בין שמחה לקדושה לא שייך הבדלה.

וי"ל יתירה מזה – אפילו בין שמחה לחול אין הבדלה, וההבדלה דמוצאי יו"ט היא הבדלה בין קדושת יו"ט לחול. והנקודה בזה – שמחה ענינה לפרוץ ולבטל הבדלות, ואדרבה – להתחבר עם עוד אנשים וכו' (היפך ההבדלה), כנ"ל.

ז. ענין הנ"ל (השייך לסמיכות יו"ט לשבת בכלל) מודגש במיוחד בראש השנה ושבת שובה:

ראש השנה הוא היום שבו נברא אדם הראשון ביום הששי למעשה בראשית. אחד הטעמים לכך שראש השנה נקבע ליום זה (ולא ליום הראשון

60) תפלת מוסף דר"ה, מר"ה כו, א.

61) ראה לקי"ת נצבים מזו, ג. מאמרי אדהאמ"צ דברים ח"ג ע' תתמ. אה"ת נצבים ע' אי'נד. ועוד – נסמן בסה"מ מלוקט ח"ג ע' ג.

62) ל' חז"ל – שבת קיט, ריש ע"ב.

63) בראשית ב, ג. ב"ר פ"א, ו בפרש"י.

64) תהלים צה, ו. פדר"א פ"א. זח"א רכא, ב.

ח"ג ס"פ אמור. תקו"ז תנ"ו (צ, ב).

65) וע"ד הדין בברכות הנהנין, שמקדימין הברכה על מאכל העיקרי והחביב (ברכות מ, ב במשנה. מא, א. רמב"ם הל' ברכות פ"ח הי"ג. הל' ברכות הנהנין לאדה"ז פ"י ס"ו ואילך).

וכפי שהוא בששת ימי בראשית גופא – שיש מעלה ביום ראשון דמעשה בראשית, שבו נבראו כל הנבראים (פרש"י בראשית א, יד), עד שנקרא "יום אחר", שבו הי' הקב"ה יחיד בעולמו (בראשית א, ה. פרש"י עה"פ – מכ"ר פ"ג, ח).

ואף שסוף מעשה במחשבת תחלה, הי"ז גופא צריך ביאור: למה המעשה לא בא בתחלה כמו המחשבה (במעשה זו) תחלה?

66) סנהדרין לח, א.

67) איוב ה, ז. וראה סנהדרין צט, ב. ב"ר פ"ג, ז.

68) בראשית ב, טו.

תוקעין (במדינה⁷⁵). ומבואר בחסידות⁷⁶ הטעם לזה, כיון שאז נפעלות ההמשכות דתק"ש ע"י קדושת השבת מצ"ע, וע"י אמירת פסוקי שופרות כו'. מובן אמנם, שכיון שהמעשה הוא העיקר⁷⁷, הרי השלימות דתק"ש היא כאשר זה בא במעשה בפועל – בתקיעת ושמיעת קול השופר בפשטות [כדמוכח גם מזה שבביהמ"ק תקעו בשבת, בגלל השלימות שהאירה שם]. לאידך גיסא, מובן שישנה מעלה ברוחניות בהמשכה (דתק"ש) שנפעלת ע"י שבת מצ"ע, שמיקדשא וקיימא מלמעלה.

בקביעות שנה זו, שמראש השנה נכנסים מיד לשבת (בלי הפסק) ישנו ההמשך תיכף דב' המעלות: "תמליכוני עליכם" שנפעל ע"י פעולת ועבודת האדם בתקיעת שופר בשני ימי ראש השנה, ואח"כ פעולת יום השבת (ובפרט שבת שובה, הכולל כל שבתות השנה), עם המעלה הרוחנית ששבת פועלת.

ובסגנון דרושי ראש השנה (בסידור אדהאמ"צ שער התקיעות ד"ה להבין ענין תק"ש ע"פ כוונת הבעש"ט⁷⁸): הקול-פשוט דתקיעת שופר – שהוא בדוגמת הברת אות א' – מגיע ומעורר בעצמות ומהות א"ס את התענוג והרצון למלוכה; וזמה נמשכת אח"כ ההשפעה בכל סדר ההשתלשלות, ע"ד הברת אות א' שהיא הממוצע בין "עצמות הבל הלב עצמו"⁷⁹ וכ"ב אותיות הדיבור, שממוצע יש בו משני הענינים שאותם הוא מקשר: הברת הא' בקול פשוט הוא מבחי

ועבודתו ירומם את העולם⁶⁹, ע"י אכילת ה"סעודה" לשם שמים וכו', וע"י כללות העבודה בתומ"צ, "לעבדה ולשמרה"⁷⁰.

וזהו התוכן דראש השנה מדי שנה בשנה, שאז חוזר על עצמו (באופן נעלה יותר) הענין דבריאת האדם ותכלית בריאתו, לפעול (ע"י עבודתו) את ה"תמליכוני עליכם"⁷¹, גילוי מלכותו ית' עד בכל העולם – שע"י עבודתו ימשיך אלקות בעולם; בהתאם לתוכן הכללי דיו"ט (כולל היו"ט דר"ה) – שבו מותרת מלאכת אוכל נפש, כנ"ל.

וכשם שבריאת האדם ביום ששי למעשה בראשית, ה"י המשכה מיד אח"כ יום השבת (בלי הפסק ביניהם), שבו היא עליית כל מעשה בראשית בשלימות דשבת, כן הוא גם בגלוי בקביעות שנה זו, שבה ה"יומא אריכא"⁷² דראש השנה חל ביום חמישי וששי⁷³, שממנו נכנסים מיד ליום השבת.

ולוסיף דוגמא לדבר – מתקיעת שופר בראש השנה, ש"מצות היום בשופר"⁷⁴, שעל-ידו נפעל ה"תמליכוני עליכם" ("ובמה בשופר"⁷¹): כשיו"ט של ראש השנה חל להיות בשבת אין

(69) ראה מכתב ח"י אלול תשל"ה (לקו"ש ח"ד ע' 450 ואילך).

(70) ועפ"ז יומתק הקשר והתיורן עם הפירוש בגמרא שם, "כדי שיכנס למצוה מיד", ולהעיר שה"מצוה" הוא שבת (פרש"י שם), הבא תיכף לאחר יום בריאת האדם (ביום הששי). וראה לקמן בפנים.

(71) ר"ה טז, א. לך, ב.

(72) טור או"ח ר"ס תר. שו"ע אדה"ז שם ס"ג ד. וראה בהנסמן ב"מ"מ וציונים" לשם.

(73) ובקביעות ע"פ החשבון – ה"ז האפשרות היחידה לקביעות ר"ה בערב שבת (כי "לא אד"ו ראש" – רמב"ם הל' קידוה"ח פ"ז ה"א. וראה גם טאו"ח רסתב"ח). ולדעת הרס"ג (הובא ביסוד עולם שער ד פ"ו. וראה תר"ש בא ח"ג בארוכה) יש בזה תוקף גם בזמן שהיו מקדשין ע"פ הרא"י.

(74) ר"ה כו, ב.

(75) ר"ה רפ"ד (כט, ב).

(76) ראה לקו"ת דרושי ר"ה נו, א ואילך. סידור (עם דא"ח) שער התקיעות רא, ג ואילך. סה"מ מלוקט ח"א ע' תכא ואילך. וש"נ.

(77) אבות פ"א מ"ז.

(78) שער התקיעות רמז, ג ואילך.

(79) ל' הסידור שם רמז, רע"ג.

ח. ע"פ הנ"ל תובן גם השייכות עם פ' האזינו, "האזינו השמים גו' ותשמע הארץ":

לשתי המלים, "האזינו" ו"תשמע", ישנו המובן דשמיעה (ציית), אבל ישנו חילוק ביניהם באופן השמיעה: "האזינו" פירושו האזנה לדברים שנאמרים מקרוב, ו"תשמע" מורה על דברים שנשמעים ממרחק⁸⁴. ולכן אמר משה רבינו "האזינו השמים גו' ותשמע הארץ", כיון שהוא הי' "קרוב לשמים" ו"רחוק מן הארץ"⁸⁴.

עפ"ז צריך להבין: פסוק זה בתורה (ככל שאר עניני התורה) הינו הוראה לכל מקבל התורה, לכל יהודי, שהוא צריך להיות "קרוב לשמים" ו"רחוק מן הארץ". ולכאורה: כיון שבנ"י (מקבלי התורה) נמצאים למטה בארץ – הי' מתאים להשתמש בלשונות בסדר הפוך: בנוגע לשמים, אשר הנם רחוקים, הי' צריך לכתוב שמעו שמים; ובשייכות לארץ שהיא קרובה – האזינו ארץ (כפי שאמנם מצינו בלשונו של ישעי הנביא⁸⁵: שמעו שמים והאזינו ארץ)? ויתירה מזו: ההתחלה צריכה להיות במה שקרוב אליו – ארץ, ורק אח"כ לדבר אודות השמים.

לכאורה הי' אפשר לתרץ, שזוהי המעלה דתורה: עי"ז שיהודי לומד את

וי"ל הטעם שענין זה הוא דוקא בלק"ת, כי הסיבה בטבע לעיכוב הדפסת הספר (ושינוי שם הספר) הי' מפני גזירת המלכות, ועי"י ירידה זו נעשה העלי' שהלק"ת נדפס יחד עם הגהות והערות כו' הצ"צ (ראה בארוכה מכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר מח' אלול תרצ"ט – נדפס בהוספות לתר"א י"ט (קמג), א. הוספות ללק"ת ג, ב. אגרות קודש שלו ח"ד ס"ע תקס ואילך), וי"א, שכיון שהדפסתו היתה כמה שנים לאחר הדפסת ספר תורת חיים לאדהאמ"צ, יש בלק"ת גם מתורתו של אדהאמ"צ, וי"ל שעל שם זה נקרא לקוטי תורה, שכולל ליקוטים נוספים (גם מהצ"צ) של תורה (ולא רק כמו ספר תורה אור, שכולל תורת אדה"ז בלבד).

⁸⁴ ספרי ר"פ האזינו.

⁸⁵ ישעי' א, ב. וראה ספרי שם.

האחרונה דהבל הלב, והראשון לכ"ב אותיות הדיבור, שבהם נברא העולם.

ואולי י"ל שעד"ז הוא בקביעות דשנה זו: עי"י הקול-פשוט בתק"ש בר"ה, הא' ר"ת אלופו של עולם⁸⁰, ממשיכים גילוי עצמותו ית'; וזה נמשך אח"כ ומתעלה ביום השבת, שלישות הגילוי דהא' (אלופו של עולם) בכל סדר השתלשלות, בכל הכ"ב אותיות, עד לשלימות דיום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים⁸¹ – הגאולה שמתהווית עי"י הכנסת הא' דאלופו של עולם בגולה, וכמרומו בכך שעיסקא דשבתא כפול, כידוע שאותיות כפולות (מנצפ"ך) קשורות עם גאולה⁸², והאותיות הכפולות מורות על שלישות ענין האותיות שנמשכות מאות א'⁸³.

⁸⁰ ועפ"ז יומתק השייכות דאות א' לענין הקול פשוט שמעורר וממשיך מעצמותו ית'.

⁸¹ תמיד בסופה.

⁸² פדר"א פמ"ח, יל"ש ר"פ לך. וראה אזה"ת לך עדרת, א. רד"ה לך תרכ"ו. תר"ל.

⁸³ עפ"ז אולי יש לומר ע"ד הרמז שהתחלת הלקו"ת (ססודר עי"י הצ"צ) הוא בדרוש דפ' בשלח ד"ה ראו כי ה' נתן לכם את השבת גו', אף שספר לקו"ת הוא המשך לספר תורה אור (עד שנקרא לפעמים "חלק שני", כי תו"א ולקו"ת הם "שני חלקים מספר אהר", ותו"א מסתיים עם דרושי פ' ויקהל (ויש בו גם מדרושי פ' בשלח), ועפ"ז הי' צ"ל התחלת הלקו"ת מפ' פקודי? אלא הצ"צ סידר שהתחלת הלקו"ת תהי' בענין השבת, שעיסקא כפול: "א"ר יצחק כל עיסקא דשבתא כפול" – שבו מרומז ההוספה והעלוי דלקו"ת, בדוגמת ענין השבת וכפל דשבת (המורה על ענין הגאולה*), הבא תיכף לאחר ספר תורה אור, המתחיל מפ' בראשית, הקשור עם ענין ר"ה (זה היום תחלת מעשיך), בדוגמת קביעות שנה זו (כפי שהי' בתחלת הבריאה בפעם הראשונה), שתיכף מראש השנה (תורה אור) נכנסים לשבת (לקו"ת).

* ולהעיר מדברי הצ"צ (תורת שלום ע' 237. אגרות קודש אדמו"ר מוהרי"צ ח"א ע' תפה) במענה על השאלה בנוגע להקצ' דשנת תר"ח – שהרי נדפס הלקו"ת, שזוהו ענין הגאולה (נעניי יפוצו מעניינותיך חוצה אתי מר דא מלכא משיחא – אגה"ק הידועה דהבנעש"ט, נדפסה בכש"ט (הוצאת קה"ת) בתחלתו. ובכ"ח).

ובלשון הנגלה וההלכה: בו בזמן שלימוד התורה (תושבע"פ) צריך להיות בהבנה והשגה ד"ארץ" (ולא ע"י שמסתכלים ב"שמים" ורואים איך שפוסקים שם), הרי מחוייבים בכרכת התורה קודם הלימוד, הברכה והמשכה מנותן התורה בתורה, [עד שחז"ל אומרים⁸⁸ עה"פ⁸⁹ "על מה אבדה הארץ גו' על עזוב את תורת", "שלא ברכו בתורה תחלה", הגם שלמדו הרבה תורה, ה" חסרה בכוונה "להתעצם ולהתדבק בקדושה ורוחניות התורה ולהמשיך השכינה כו"י⁹⁰], שמרגישים שהתורה באה מן "השמים", עד שלומד התורה נהי' עי"ז "קרוב לשמים", ובפרט ע"י היחוד נפלא כו' עם תורה, חכמתו ורצונו של הקב"ה⁹¹ – שכפי שבנ"י עומדים למטה בארץ נעשה ישראל אורייתא וקוב"ה כולא חד⁹².

ואולי יש לומר יתירה מזה, שגם בתורה כפי שהיא למטה בארץ דיו על הקלף [שהתורה "נסעה וירדה כו' עד שנתלכשה בדברים גשמיים וענייני עולם הזה כו' ובצורפי אותיות גשמיות בדיו על הספר כו"י⁹³] ניתן לפעול שהתורה (ספר תורה גשמי) תהי' "קרוב לשמים" – ע"ד ובדוגמת ש"בתורתו⁹⁴ של רבי מאיר מצאו כתוב כתנות אור" (ולא "עור"⁹⁵), דיש לומר (ע"פ הנ"ל) שזה הי' לא רק ברוחניות⁹⁶, אלא גם "כתוב

תורתו של הקב"ה, התורה שניתנה מן השמים – נהי' הוא, כנשמה בגוף בארץ, קרוב לשמים.

אבל זה צריך ביאור, כיון שישנו הכלל שהתורה "לא בשמים היא"⁸⁶, אלא היא ניתנה דוקא בארץ הלזו התחתונה, והכח לפסוק דין ניתן דוקא לב"ד, עד שגם ב"ד של מעלה (בשמים) בא לשמוע כיצד פוסקים הדין למטה⁸⁷. ועפ"ז מובן, שבלימוד התורה צריכים להיות "קרוב לארץ", ז.א. ללמוד ולהבין ולברר את דיני התורה בשכל הגשמי הנמצא למטה בארץ, ולא רק שתורה היא "רחוקה מן השמים", אלא בכלל "לא בשמים היא"!

ויש לומר הביאור בזה: יהודי יש בכחו – כמודגש בקביעות דר"ה ושבת בשנה זו [שאו קוראים תמיד את פ' האזינו] – שבהיותו למטה בארץ, וכשלומד תורה ופוסק שאלות ע"פ כללי השכל וההבנה ד"ארץ", צריך הוא להיות "קרוב לשמים", ושזה לא יבטל את מציאות הארץ שבה הוא נמצא – ע"ד ההמשך דיו"ט ושבת (בקביעות שנה זו), שיו"ט תלוי בקביעת ב"ד למטה (בארץ), ושבת מיקדשא וקיימא מלמעלה (בשמים):

כאשר יו"ט ושבת אינם בסמיכות זה לזה, ישנה מציאות נפרדת דחול (ארץ), שבה נמשך (בפנימיות) מקדושת יו"ט, אבל לא קדושת שבת (שמים), ומציאות נפרדת דשבת (שמים), ולא ש"קרובים לשמים" כאשר נמצאים ונשארים בגדרי הארץ; המעלה בקביעות שנה זו היא שישנו ההמשך דשני הענינים: כאשר נמצאים בארץ נהיים "קרובים לשמים", נוסף על יו"ט, גם שבת (שמים בשלימות).

(86) נצבים ל, יב. וראה ב"מ נט, ב.

(87) שמו"ר פט"ו, ב. דב"ר פ"ב, יד. וראה ב"מ

פו, א: מאן נוכח רבה בר נחמני. וראה כס"מ לרמב"ם הל' טומאת צרעת ספ"ב.

(88) נדרים פא, ב. ב"מ פה, ריש ע"ב.

(89) ירמ"ט, יא"ב.

(90) ב"ח או"ח סמ"ז. וראה רבינו יונה – הובא

בר"ן נדרים שם. שו"ע אדה"ז או"ח ר"ס מז.

(91) תניא פ"ה.

(92) ראה זח"ג עג, א.

(93) תניא פ"ד.

(94) ב"ר פ"כ, יב.

(95) בראשית ג, כא.

(96) ראה תו"ש לבראשית פ"א אות תקנ. פ"ג

אות קעח. ועוד. וראה ע"ד החסידות – אור"ת

להה"מ ס"פ בראשית. מאמרי אדה"ז פרשיות ח"א

ע' נ ואילך. דרמ"צ ח, א. ועוד.

(97) עירובין ג, ב.

וגילה את ה"ישראל" בכל היהודים (ששםם ישראל¹⁰⁵); הרב המגיד – דובער, על שם המשכת האלקות עד למטה מטה, בבחי' דוב, המסורבל בבשר¹⁰⁶; אדה"ז – שניאור זלמן, ההמשכה ד"שני אור" (נגלה ופנימיות התורה) בזמן ומקום¹⁰⁷; אדהאמ"צ – דובער, ע"ד הנ"ל בנוגע להה"מ, ואצל אדהאמ"צ הרי זו המשכה הקשורה עם חסידות חב"ד – רחובות הנהר; הצמח צדק – מנחם מענדל, שמו של משיח צדקנו¹⁰⁸ וכינוי השם; אדמו"ר מהר"ש – שמואל, קשור עם נבואת חנה¹⁰⁹ ולידת שמואל הנביא, עד להסיום – "וירם קרן משיחו"; אדמו"ר נ"ע – שלום דובער, ההמשכה דשלום (דתורה ככלל, ופנימיות התורה במיוחד) למטה מטה, ועד בדוב המסורבל בבשר (עד כפי שזה בא בלע"ז – בער¹¹⁰); כ"ק מו"ח אדמו"ר – יוסף יצחק, על שם העבודה ד"יוסף ה' לי בן אהר"¹¹¹ (עבודת התשובה), ו"כל השומע יצחק ל"י"¹¹², מתוך צחוק ושמחה].

ונוסף ע"ז להזכיר הנשיאים בשםם, להזכירם ע"ז שמנגנים את הניגונים שלהם.

והענין בזה:

הטעם בפשטות להזכרת הנשיאים בפרט בתחלת השנה (בר"ה), הוא ע"ד

בגשמיות ממש, דיו על הקלף – כיון שאצל רבי מאיר, על שם ש"מאיר עיני חכמים בהלכה"⁹⁷, עד ש"לא יכלו חבריו לעמוד על סוף דעתו" ולכן לפעמים אין הלכה כמותו⁹⁸), בהיותו למטה בארץ ה' בדרגת "שמים". וי"ל שזה מתבטא גם בכך שסתם משנה רבי מאיר⁹⁹, והלכה כסתם משנה¹⁰⁰ – שמצד דרגת רבי מאיר שלמעלה משם (סתם משנה), כך היא ההלכה בארץ הלזו התחתונה (שבה ישנו הציווי שתורה "לא בשמים היא").

ט. ע"פ הנ"ל אולי יש להנהיג להזכיר את רבותינו נשיאינו בשםם בהתוועדות דראש השנה¹⁰¹, או בהתוועדות שהיא בהמשך לראש השנה.

ולהזכירם לא בשםם הפרטי, אלא בשמותיהם כרביים נשיאים, שמות המדגישים את עבודתם כרועי ישראל: הבעל שם טוב, הרב המגיד, אדמו"ר הזקן, אדמו"ר האמצעי¹⁰², הצמח צדק¹⁰³, אדמו"ר מהר"ש וואולי הרוסיף את התואר "מלכתחילה אריבער"¹⁰⁴, אדמו"ר (מוהרש"ב) נ"ע, וכ"ק מו"ח אדמו"ר, נשיא דורנו,

נוסף על זה שחושבים בשעת מעשה אודות שםם הפרטי, והפירוש בהשמות (כמבואר ומדובר בכ"מ): הבעש"ט – ישראל, על שם שעורר

(105) ראה סה"מ תרס"ג (בהוספות) ע' רנא

ואילך. לקר"ש ח"ב ע' 516. ועוד.

(106) קידושין עב, א ובפרש"י.

(107) ראה לקר"ש ח"ו ע' 37 ואילך. וש"נ.

(108) ראה סנהדרין צה, ב.

(109) שמואל-א בתחלתו.

(110) ויש לומר ולקשר זה עם עבודתו בהתייסדות ישיבת תומכי תמימים, שעל ידו ניתן הכח להפוך תענוגי עוה"ז (בבחי' דוב המסורבל בבשר) לתענוג של מצוה. ע"ד בשר שמן ויין ישן במצות עונג שבת, ואכילת משמנים ושתיית ממתקים בר"ה.

(111) ויצא ל, כד.

(112) וירא כא, ו.

(98) עירובין שם.

(99) סנהדרין פו, א.

(100) שבת מו, א. וש"נ.

(101) ראה שיחת ליל ב' דרי"ה תש"ד (ע' 3).

לקר"ש ח"ד ע' 376 הע' 4.

(102) אף ששם זה מדגיש שבא לאחרי אדה"ז (ולפני הצ"צ), ולא כ"כ ענינו מצ"ע, בתור "מאור הגדול" בפ"ע.

(103) אף ששם זה (על שם ספריו) הוא בפשטות מפני שהוא הגימטריא של שמו הפרטי "מנחם מענדל".

(104) ראה אגרות קודש אדמו"ר מוהרי"צ ח"א ע' תר"ו.

צדקנו¹¹⁹, נשיא כל הנשיאים [ולהעיר מהידוע ש"נשיא" הוא ר"ת "ניצוצו של יעקב אבינו"¹²⁰ (שהי' כולל כל נשמות ישראל¹²¹)],

וצע"ק שפע"ז יוצא שיעקב הוא הנשיא של כל הנשיאים (כולל אברהם ויצחק), כיון שהוא כולל את כל הניצוצות שלו, ובמילא – כל הנשיאים].

עד – הגילוי ד"יחידה ליחיד", יחיד שלך, גילוי עצמותו ית' בדירה לו יתברך בתחתונים.

י. ויהי רצון, שכל יהודי ינצל בשלימותה ובמילואה את הנתינת-כח החדשה מראש השנה (והימים-טובים כלליים דחודש תשרי) בקביעות שנה זו – בעבודתו במשך הימים דחודש תשרי, ואח"כ – ההמשכה בחיי היום יום שלו בכל השנה כולה ובכל השנים כולם.

ובודאי ה"ז מוסיף גם בהמשכת ברכות הקב"ה לבנ"י לכתובה וחתימה וגמר חתימה טובה, לשנה טובה ומתוקה, בגשמיות וברוחניות ובגשמיות וברוחניות גם יחד, ואדרבה – עיקר הדין ובמילא ההשפעה והברכה בר"ה הוא – על ענינים גשמיים בארץ הלזו הגשמית¹²², ובו בזמן הרי אלו ברכות הבאות מ"שמים", מלמעלה למעלה, ונמשכות למטה מטה ב"ארץ".

ובפרטיות – כפי שהברכות מסודרות לפי אותיות האל"ף-בי"ת (הכוללות את כל הברכות): שתהי' שנת אורה, שנת ברכה, שנת גדלות, שנת

דברי המשנה¹¹³ בנוגע להקרבת תמיד של שחר (בתחלת היום), שכאשר היו רואים את אור הבוקר (שאו "הגיע זמן השחיטה") הי' הרואה מכריז "האיר פני כל מזרח עד שבחברון", "כדי להזכיר זכות אבות"¹¹⁴ – עד"ז כשעומדים בראש השנה, בראש ותחלת העבודה של השנה החדשה (עד"ז קרבן התמיד של שחר, התחלת עבודת היום בביהמ"ק) – מזכירים זכות אבות – השמות דרבנותינו נשיאינו, בכדי להמשיך את הזכות בנתינת כח על העבודה במשך כל השנה.

וע"פ המבואר לעיל יש להוסיף בעומק יותר: ידוע שנשיא הדור הוא בחי' יחידה הכללית של דורו¹¹⁵, וי"ל שעי"ז הוא ממשך כח לכל יהודי לגלות את היחידה שבנפשו עד בגופו הגשמי ובחלקו בעולם. ובכדי להוסיף בהמשכה וגילוי – מזכירים בגלוי ובדיבור את שמות הנשיאים, ובעיקר שמותם כנשיאים (כנ"ל), שמדגיש עוד יותר את ענין יחידה הכללית שלהם [נוסף על שמם הפרטי, שקשור עם הנפש של הנקרא בשם זה¹¹⁶], וביחד עם הניגון שלהם, קולמוס הלב¹¹⁷, המגלה הפנימיות וכו' – שעי"ז מתוסף בגילוי היחידה דכל הנשיאים, ובנתינת כח לגלות את היחידה שבנפש – ועאכו"כ חי', נשמה, רוח ונפש (החמשה שמות שנקראו לה¹¹⁸) – עד בגוף הגשמי, בענינים הגשמיים דבנ"י. ועד יתירה מזו – הגילוי דיחידה הכללית של כל הדרות – משיח

(119) דאה רמ"ז לוח"ג רס, ב. ועוד.

(120) קהלת יעקב מע' ובי.

(121) אגה"ק ס"ז. וראה לקו"ש ח"ד ע' 1051 הערה 18, שזהו הטעם שנאמר דוקא ניצוצו של יעקב אבינו, מפני היתרון שבו לגבי אברהם ויצחק. (122) הגמ"י לרמב"ם הלי' תשובה פ"ג ה"ג

(אות א') בשם הרמב"ן (בשער הגמול), הובא בלקו"ת דרושים לר"ה נט ב.

(113) יומא רפ"ג.

(114) ירושלמי יומא פ"ג ה"א.

(115) שערי תשובה (לאדהאמ"צ) ח"א שער

התפלה ד"ה פדה בשלום פ"י"ב (נו, ג"ד).

(116) ראה סה"ש תשמ"ח ח"א ע' 197 ואילך.

וש"נ.

(117) ראה לקו"ד ח"ג תקי, סע"ב.

(118) ב"ר פי"ט, ד (בשינוי סדר).

דיצה, שנת הוד והדר, שנת ועד טוב, שנת פדות, שנת צדקה, שנת קדושה, שנת זכיות גדולות, שנת חסדים גדולים, שנת טובות גדולות בטוב הנראה והנגלה, שנת יעוד טוב, שנת כלכלה בהצלחה מופלגה, שנת לימוד בהצלחה מופלגה, שנת מרומים, שנת נסים גדולים¹²³, שנת טימן טוב, שנת עוז,

שנת רוממות, שנת שמחה, שנת תורה, שנת תפלה, שנת תשובה ושנת תהלה, ועוד והוא העיקר – שנת גאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, ושנת שירה, עד – שירה העשירית דלעתיד לבוא,

ותיכף ומיד ממש.

123) ובפרט שבאים משנת ה'תש"נ, ר"ת הי' תהא שנת נסים, ונכנסנו לשנת ה'תנש"א, ר"ת הי' תהא שנת אראנו נפלאות, היינו שהנסים והנפלאות הם באופן ד"אראנו" (ולא באופן דאין בעל הנס

מכיר בנסו – ראה נדה לא, א), שעי"ז אפשר ליהנות ולהתענג מהנס, ולנצלו כדבעי.